

ODBORNÁ LITERATURA

Švabinského Motýli 1961

Hauptman, Miloš: *Motýli*, PL 1217 - 25. Studie o emisi Motýli 1961. Praha, Glen Beauty 1998. 78 stran, vázaná, náklad 1.000 ks, cena neuvedena.

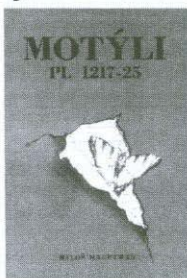
Mezi bohatou úrodou nových filatelistických publikací, jejichž termín vydání se shoduje s mezinárodní výstavou PRAGA 1998, by neměla ujít pozornosti našich sběratelů studie Miloše Hauptmana *Motýli*, s podtitulem PL 1217 - 25.

V předmluvě útlé knížky Zuzana Švabinská, dcera autora návrhů této emise, vzpomíná na vztah svého otce k motýlům, těm živým i těm na známkách. Motýli totiž slavného umělce provázeli po celý život, od dětství až po poslední roky jeho dlouhého života. Obdivoval je, sbíral, sám si je i lovil a preparoval, později jim pak věnoval šestidílný cyklus litografií i všech devět hodnot své slavné emise z jedenašedesátého roku.

Kniha je členěna do deseti kapitol. Po úvodním slovu autora pojednává následujících devět kapitol o jednotlivých hodnotách emise. M. Hauptman přitom vychází ze studií a článků už dříve publikovaných, v přehledu použité literatury však uvádí i jednu práci doposud nevydanou. Autor ke své studii přistoupil zešířoka a velmi důkladně. Například v první kapitole (s názvem 0 h) se zabývá nepřesnostmi v latinských názvech jednotlivých motýlů, namátkou uveďme výraz GONEPTERYX na známce 2 Kčs a odlišný GONOPTERYX, který je na původním Švabinského návrhu.

U každé hodnoty jsou shrnuty všechny doposud známé poznatky, k nimž autor připojil i výsledky vlastního studia. Jednotlivé použité tiskové desky jsou popsány v přehledných tabulkách s jednoduchými a jasnými identifikačními údaji. Publikace je však pozoruhodná i vynikajícím vyobrazením všech doposud známých typů a výrazných deskových odchylek na této emisi, které jsou tradičním předmětem zájmu specializovaných sběratelů. Stejným způsobem jsou tu vyobrazeny i deskové vady a drobnější deskové odchylky, z nichž některé (obzvlášť ty nejmenší) mnohdy ani předmětem sběratelského zájmu nejsou, slouží ale k rozlišení jednotlivých desek a jejich variant. Zpracování jednotlivých variant PL u všech hodnot 15 h - 2 Kčs je tedy doslova monografické. Popis jednotlivých variant je velmi podrobný a názorný a všechny tyto ilustrace jsou provedeny v dostatečném zvětšení a velmi přesně, takže na jejich základě může emisi pohodlně studovat i méně zkušený sběratel.

Knížka je bohatě ilustrovaná, vedle už zmíněných typů, deskových vad a odchylek je tu barevně vyobrazeno asi vše, co k emisi *Motýli 1961* má ve svých sbírkách pražské Poštovní muzeum - především původní barevné návrhy Maxe Švabinského, dále liniové rozkresby Jindry Schmidta, rytecké destičky pro základní barvu všech devíti hodnot i některé tiskové desky a ukázky jejich otisků (jednotlivé barvy i jejich soutisky). Ze soukromých sbírek jsou tu vyobrazeny například vzácná meziarší některých nezoubkovaných hodnot a především širší veřejnosti doposud prakticky neznámá kompozice deseti původních návrhů

M. Švabinského (kolorovaných kreseb na jednom listu papíru), z nichž devět bylo použito k další práci na sérii známek a desátý, tehdy nerealizovaný návrh nechal autor publikace v roce 1997 vyrýt Milošem Ondráčkem. Otisk této rytiny ve formě číslovaného soukromého grafického listu je přílohou publikace.

Grafická úprava poměrně útlé knížky (má 78 stran) je velmi zdařilá. Každý výtisk je na úvodním listu číslován, ale protože se vyskytují i exempláře s nulami, bylo jich zřejmě zhotoveno o něco více než onen jeden tisíc uváděný v tiráži. Samostatnou kapitolou je však cena, za kterou je kniha nabízena na našem trhu. Podle našich informací činí zhruba tisíc korun, což se podle našeho názoru značně vymyká z relací obdobně výpravně provedených filatelistických publikací, vydaných v poslední době (například nová monografie SO 1920 má rozsah jistě více než čtyřnásobný a přitom její cena je o více než třetinu nižší).

Co říci závěrem? Studie M. Hauptmana potěší specializované sběratele emise Motýli 1961, ale i sběratele známek tištěných ocelotiskem z plochých desek, ctitele drobné grafiky a umění vůbec, obdivovatele díla Maxe Švabinského i obdivovatele rytin Jindry Schmidta. Jde o krásnou a navíc i sympatickou knihu, kterou alespoň si prolistovat je zážitek a radost.

FRANTIŠEK BENEŠ